

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายชัช ชลวร ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๕๓

เรื่องพิจารณาที่ ๕๕/๒๕๕๑

วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๓

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุสั่งยุบพรรคกฤษฎไทยมั่นคง ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือไม่
ประเด็นที่สอง ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ถูกร้องที่ถูกยุบไป จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองผู้ถูกร้องต้องยุบไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๗ หรือไม่

ความเห็น

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุสั่งยุบพรรคกฤษฎไทยมั่นคง ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือไม่
พิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของคดีนี้แล้ว สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๒ ผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการดำเนินงานของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๐ แจ้งผู้ร้องเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๑ ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้หัวหน้าพรรคการเมืองต้องจัดทำรายงานการดำเนินงานของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ผู้ร้อง ตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งยังไม่ถึงเก้าสิบวัน จนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน แต่รายงานดังกล่าวไม่ได้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง ซึ่งไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘

วรรคสอง (๕) ที่บัญญัติให้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองและไม่ถูกต้องตามประกาศของนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง วิธีการรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ ผู้ร้องอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง ให้ผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และให้แจ้งต่อผู้ร้องภายในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาที่กำหนด ผู้ร้องยังไม่ได้รับรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๘ วรรคสอง (๕) ผู้ร้องจึงแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงภายใน ๗ วันนับแต่วันได้รับหนังสือเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ผู้ถูกร้องไม่ได้ชี้แจงเหตุผลแต่อย่างใด

เห็นว่า ผู้ถูกร้องรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ต่อผู้ร้องแต่รายงานดังกล่าวไม่ได้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองผู้ถูกร้องตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๘ วรรคสอง (๕) และไม่ได้แจ้งเหตุขัดข้องที่ผู้ถูกร้องไม่อาจนำรายงานดังกล่าวเข้าที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง ผู้ร้องสั่งให้ผู้ถูกร้องรายงานให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ดังนี้ผู้ถูกร้องจะต้องดำเนินการตามที่ผู้ร้องสั่ง เว้นแต่ปรากฏเหตุผลอันสมควรตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง ในข้อนี้ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาว่า หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรค จำนวน ๑๓ คน ลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรค และผู้ถูกร้องแจ้งต่อผู้ร้องแล้วเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๑ แต่ต่อมาวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ผู้ร้องแจ้งให้รองหัวหน้าพรรคลำดับต้นทำหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคแจ้งการเปลี่ยนแปลงไปยังผู้ร้อง นายสันต์ ฝีมือช่าง รองหัวหน้าพรรคลำดับต้นทำหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคได้มีหนังสือถึงผู้ร้องแจ้งว่าได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองผู้ถูกร้องแล้ว เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๑ และแจ้งให้ผู้ร้องทราบแล้วเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ ทำให้พรรคการเมืองผู้ถูกร้องไม่มีกรรมการบริหารพรรคที่จะจัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อดำเนินการจัดทำรายงานให้ถูกต้องตามที่ผู้ร้องแจ้งให้ดำเนินการภายในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ได้ ในข้อนี้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคการเมืองเป็นการเปลี่ยนแปลงรายการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒ วรรคสอง (๕) ที่จัดแจ้งไว้กับนายทะเบียนพรรคการเมือง และตามมาตรา ๔๑ วรรคสอง ที่บัญญัติให้หัวหน้าพรรคการเมืองต้องแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลง

และการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้รับแจ้งการตอบรับการเปลี่ยนแปลงจากนายทะเบียน
ข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ถูกร้องมีประกาศ
นายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวน ๖ ฉบับ
โดยไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคจำนวน ๑๓ คน รวมทั้ง
นายสันต์ ฝีมือช่าง ตามที่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้าง ซึ่งสอดคล้องกับที่ผู้ร้องแจ้งให้ผู้ถูกร้องดำเนินการเกี่ยวกับ
การเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคตามหนังสือของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ สด
(ทพพ.) ๐๔๐๑/๑๒๕๑๕ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๑ ดังนี้ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่า พรรคการเมืองผู้ถูกร้อง
ยังคงมีหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคที่สามารถจะจัดให้มีการประชุมใหญ่เกี่ยวกับรายงาน
การดำเนินกิจการของพรรคการเมืองผู้ถูกร้องที่ได้ดำเนินการไปในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามที่ผู้ร้อง
แจ้งให้ดำเนินการได้ ผู้ร้องให้ผู้ถูกร้องชี้แจงเหตุผล เมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าว แต่ผู้ถูกร้องมิได้รายงาน
การกระทำของผู้ถูกร้องจึงไม่มีเหตุผลอันสมควรที่จะไม่รายงานตามที่ผู้ร้องตั้งตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง
ที่บัญญัติว่า เมื่อครบระยะเวลาการรายงานตามวรรคหนึ่งแล้ว หากพรรคการเมืองใดยังไม่ได้รายงาน
ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองรายงานภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าพ้นกำหนด
ระยะเวลาแล้วยังมิได้รายงาน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของ
คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการเพื่อให้มีการยุบพรรคการเมืองนั้น กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบ
พรรคการเมืองผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐
มาตรา ๕๓ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง

ประเด็นที่สอง ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ถูกร้องที่ถูกยุบไป
จะจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วม
ในการจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมือง
ผู้ถูกร้องต้องยุบไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐
มาตรา ๕๗ หรือไม่

เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๗
บัญญัติว่า ในกรณีที่พรรคการเมืองใดต้องถูกยุบไปเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๔๒
วรรคสอง ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบไป จะจดแจ้งการจัดตั้ง
พรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจดแจ้งการจัดตั้ง

พรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติกำหนดผลของการฝ่าฝืนการกระทำที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญไม่สามารถใช้ดุลพินิจสั่งเป็นอย่างอื่น ดังนั้น เมื่อพรรคการเมืองผู้ถูกร้องต้องถูกยุบไปเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๔๒ วรรคสอง ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ถูกร้องจะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองผู้ถูกร้องต้องยุบไป

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงสั่งให้ยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง และมีคำสั่งให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ถูกร้องจะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองผู้ถูกร้องต้องยุบไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓

นายชัช ชลวร

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ